

Aan

Presidium

Van

Griffie

Datum

4 maart 2020 met update 8

april 2020

Vervolg monitor democratisering door Thorbecke Academie

In het Thematisch Raadsakkoord 2018-2022 is door de raad besloten te experimenteren met nieuwe methoden van democratische besluitvorming. De raad heeft de wens uitgesproken om tot een andere verhouding te komen tussen overheid en samenleving, waarbij er meer betrokkenheid ontstaat van inwoners, instellingen en ondernemers.

In het raadsakkoord is aangegeven dat om te kunnen blijven leren er professionele ondersteuning moet komen om de verschillen de processen te monitoren en aanbevelingen te doen voor de toekomst. Vorig jaar heeft een succesvolle monitoring plaatsgevonden door NHL Stenden/Thorbecke Academie. Met deze memo wordt voorgesteld om de monitoring voort te zetten en onderzoeken te doen om te kunnen blijven leren.

Onderzoeken

NHL-Stenden/Thorbecke Academie heeft het komende half jaar een relatief grote groep studenten beschikbaar om onderzoek te doen onder begeleiding van Avelien Haan. De Thorbecke Academie wil dit graag samen, met en in de gemeente Heerenveen doen.

Gezien de groepsgrootte en ook de interesses van de studenten willen we het komende halfjaar het volgende onderzoeken:

1. Vervolgonderzoek op basis van de ontwikkelde monitor democratisering
2. Onderzoek naar kennis over de gemeente van de inwoners
3. Onderzoek naar effecten democratische vernieuwing voor de gemeentelijke organisatie

Corona crisis

Het onderzoek met betrekking tot de lokale democratie is door de coronacrisis geraakt. Maar de studenten zijn niet bij de pakken gaan neerzitten. Samen hebben we met veel creativiteit nieuwe oplossingen en kansen gezocht. De onderzoeksplannen zijn bijgesteld naar wat in deze nieuwe situatie mogelijk is. Ook de studenten kunnen niet naar school en moeten op afstand samenwerken. Via Teams, WhatsApp en andere digitale media werken ze samen.

Zoals al eerder gemeld zijn de groepen met één van de onderstaande drie onderwerpen aan de slag:

1. Vervolgonderzoek op basis van de ontwikkelde monitor democratisering

Nieuwe processen monitoren en langs de democratische meetlat van de ontwikkelde monitor democratisering leggen, maar ook bekijken of de gemeente deze processen heeft aangepast naar aanleiding van de resultaten van het vorige onderzoek. De komende periode lopen er een aantal nieuwe processen en heeft het proces met betrekking tot het centrum van Heerenveen een vervolg.

De studenten die zich bezighouden met de monitoring van projecten concentreren zich op de projecten:

1. Akkrum (Tsjerkebleek en centrum ontwikkeling)
2. Aldeboarn (brug Doelhof en Wjitteringswei)
3. Vervolg centrum Heerenveen (G1000)
4. Jubbega (energie en centrumontwikkeling)

Doel: (Besluitvormings)Processen en samenwerking met de inwoners verbeteren.

Van deze projecten onderzoeken de studenten nu hoe het loopt. Dit doen ze aan de hand van de beschikbare stukken en telefonische interviews. Omdat er nu niet veel gebeurd is en weinig is te monitoren.

Procesmodel

Daarom hebben we de studenten gevraagd een ideaal procesmodel te bedenken. Vanaf het eerste begin via kaderstelling, overleg, communicatie, participatie tot het einde inclusief besluitvorming aan toe. Per processtap is gevraagd om dat samen uit te discussiëren en uit te werken. Het gaat uiteraard om een ideaal procesmodel dat moet kunnen worden toegepast in een van de dorpen. Na de crisis is het misschien mogelijk om zo'n ideaal procesmodel in het echt uit te proberen.

Doel: Een hulpmiddel ontwikkelen om van tevoren het proces duidelijk vorm te geven.

2. Onderzoek naar kennis over de gemeente van de inwoners

Er is een onderzoek geweest naar de bekendheid van de gemeente onder jongeren. Veel kennis blijkt niet verder te komen dan dat je bij de gemeente voor je paspoort moet zijn. Dit riep gelijk de volgende vraag op: wat weten de volwassenen eigenlijk van de gemeente.

De groep studenten die hiermee bezig is geweest had een mooi plan van aanpak gemaakt waarbij ze veel mensen op straat doormiddel van een openvragenlijst zouden gaan interviewen over hun kennis van de gemeente.

Dat plan op straat kan niet doorgaan. Als gevolg van de AVG lopen we tegen tal van privacyregels op. Daar is het volgende op gevonden. De studenten gaan de interviews telefonisch afnemen. Ze starten bij een bekende en gaan dan via de sneeuwbal methode naar een volgende. Bij elk telefonisch interview vragen ze aan de geïnterviewde twee nieuwe telefoonnummers die ze mogen bellen.

Doel: Meer kennis van en inzicht in de leefwereld van de inwoners om communicatie en samenwerking met de inwoners te verbeteren.

3. Onderzoek naar effecten democratische vernieuwing voor de gemeentelijke organisatie

De afgelopen jaren heeft de gemeente Heerenveen samen met inwoners ervaringen opgedaan met nieuwe vormen van lokale democratie. Tot nu toe is er vooral naar de inwoners gekeken en onderzocht hoe zij het hebben ervaren. Maar wat betekenen de participatie projecten, nieuwe lokale democratie voor de interne gemeentelijke organisatie?

1. Wat is het effect van meer participatie op het dagelijks werk van de gemeentelijke organisatie?
2. Wat is het effect van meer participatie op de relatie van de ambtenaar – inwoner?
3. Wat is het effect van meer participatie op de manier van werken?
 - a. Moeten medewerkers van de organisatie meer of minder of op een andere manier samenwerken?
 - b. Moet informatie aan de inwoners op een andere manier worden aangeleverd?
 - c. Hoe verloopt de interne communicatie en samenwerking op dit moment binnen de Gemeente Heerenveen en verandert deze ook?

Doel: Inzicht in veranderende manieren van werken om zo de interne samenwerking en de samenwerking met de inwoners te verbeteren.

De resultaten van het onderzoek kunnen worden gebruikt bij de lopende organisatietrajecten gericht op werken vanuit de bedoeling en opgavegericht werken.

Voor deze groep studenten verandert er niet zo heel veel in deze tijd. De gesprekken die ze eerst live zouden houden kunnen nu digitaal. Het kan zijn dat ze ook nog raadsleden benaderen met vragen.

De studenten hebben tot nu toe vooral aan het onderzoeksplan gewerkt. In de week van 6 april hadden ze nog een tentamenweek. Na de tentamenweek gaan ze aan de slag met data verzamelen en uitwerken. In juni voor de zomervakantie moeten ze het verslag van hun onderzoek inleveren.

Kosten

De kosten van de inzet van studenten en docenten zijn voor rekening van de Thorbecke Academie. Marc Jense, raadsadviseur, ondersteunt de onderzoeken vanuit de gemeente.

Voortgang

Een onderzoek samen met een hogeschool als NHL-Stenden moet het ritme van de opleiding volgen. In februari is er weer een nieuw semester gestart met enthousiaste studenten.

Het is de bedoeling dat alle onderzoeken zijn afgerond voor de zomervakantie, het einde van het semester. In overleg met de studenten zullen de uitkomsten uit het onderzoek zoveel mogelijk toegankelijk zijn en geplaatst worden op www.democratie0513.nl.